

Dr Daniel J. Treier, Przysłówia, sesja 1, Dwie drogi

© 2024 Daniel Treier i Ted Hildebrandt

To jest dr Daniel J. Treier w swoim nauczaniu na temat Przysłów dla chrześcijańskiego życia. To jest sesja numer jeden, Przysłów 1-9, Dwie drogi.

Cześć, jestem Dan Trier. Jestem profesorem teologii Nodler w Wheaton College i jego szkole podyplomowej. Mam przyjemność wygłosić cykl wykładów na temat księgi Przysłów. Mój własny tytuł dla nich, jak wkrótce zobaczycie na ekranie, brzmi: Czytanie przysłów w życiu chrześcijańskim.

Jestem wdzięczny Baker Publishing Group za możliwość ponownego wykorzystania materiałów z tego tomu, który opublikowałem w czasopiśmie Przysłów i Kaznodziei w 2011 r., w serii zatytułowanej Brazos Theological Commentary on the Bible. Wielu wiernych badaczy Starego Testamentu mogłoby stworzyć bardziej kompetentną technicznie i wszechstronną teologię biblijną Przysłów niż ja, jako teolog systematyczny. Dlatego też w mojej pracy w dużym stopniu polegam na pomocy egzegetycznej, jaką dają świetne komentarze takich ludzi jak Tremper Longman i Bruce Waltke, a także wielu innych ewangelicznych badaczy Starego Testamentu, których techniczne kompetencje w zakresie języka hebrajskiego i wielu innych zagadnień znacznie przekraczają moje.

Podczas tych wykładów nie będę próbował powielać skomplikowanej pracy, którą wykonali. Jako teolog systematyczny mogę jedynie syntetyzować i uzupełniać ich prace, skupiając się na nich w szczególny sposób. Jak wierzący chrześcijanie powinni czytać Przysłówia w świetle całego kanonu pisma chrześcijańskiego i naszego oddania trójjedynemu Bogu objawionemu w Jezusie Chrystusie? Czy powinniśmy po prostu traktować Przysłówia jako zbiór praktycznych mądrości, czasem zapożyczonych z różnych kultur lub do nich pasujących? A może powinniśmy bardziej dobitnie rozumieć naszą lekturę w kategoriach formacji moralnej, uczenia się służenia Bogu Stwórcy ludu Izraela? A może Księga Przysłów mogłaby jeszcze bardziej przyczynić się do naszej duchowej formacji w Kościele chrześcijańskim, wspólnocie ludzkiej, która odnawia się poprzez naśladowanie ostatecznie wiernego Izraelity, Jezusa Chrystusa? Czy angażowanie się w Księgę Przysłów w ten chrześcijański sposób może nadal szanować jej pierwotne znaczenie? Myślę, że tak i spróbujemy zbadać to podczas tych wykładów.

W poniższych wykładach przedstawimy czteroczęściową odpowiedź na tego rodzaju pytania. Po pierwsze, długie wprowadzenie do Przysłów od 1 do 9 uwypatnia temat dwóch dróg: ciągłego dramatu decyzji, szerszego obrazu i decyzji, mniejszych obrazów, pomiędzy dążeniem do mądrości z jednej strony a praktykowaniem szaleństwa z drugiej. Na tym skupimy się w tym wykładzie.

Po drugie, krótkie Przysłowia zawarte w Księdze Przysłów od 10 do 29 ukazują cnotliwy charakter, a obraz ten możemy podsumować w kategoriach kardynalnych i teologicznych cnót tradycji chrześcijańskiej. Po trzecie, krótkie Przysłowia z Przysłów od 10 do 29 również ukazują główne wady, które mądrzy ludzie przewyżają, czyli niebezpieczeństwa związane z tak zwanymi siedmioma grzechami głównymi. Po czwarte, ostatnie słowa Przysłów 30 i 31 łączą pedagogikę rodzicielską zawartą w tej księdze z pedagogiką Bożą, sprzyjającą formacji ludu Przymierza w mądrości.

To pedagogiczne skupienie podkreśla dodatkowy temat, który omówimy w czwartym wykładzie. Księga Przysłów traktuje priorytetowo słuchanie i mówienie jako istotne wyrazy naszego charakteru i decydujący wkład w jego zdrowy rozwój. A teraz przejdźmy do podstawowych ram podejścia do Księgi Przysłów: dwa sposoby przedstawione w Księgach Przysłów od 1 do 9. Roland Murphy zasugerował, że historia interpretacji Księgi Przysłów wiąże się z czymś, co nazywa łagodnym zaniedbaniem, przy czym Księga Przysłów służy jedynie egzekwowaniu prawa wskazówki moralne.

Przecież niewiele klasycznych komentarzy przetrwało, z intrygującym wyjątkiem różnych tomów Filipa Melanchtona z XVI wieku, a współcześni uczeni często traktują Torę priorytetowo, jeśli chodzi o etykę Izraela. Nawet współczesne komentarze do Księgi Przysłów były stosunkowo nieliczne aż do ostatnich dziesięcioleci. Jednak mimo że w twierdzeniach o zaniedbaniu Księgi Przysłów jest ziarno prawdy, Księga Przysłów od początku wywierała wpływ na myśl chrześcijańską.

Warto zauważyć, że Didache, tak zwane nauczanie dwunastu apostołów, zawiera nauki kościelne już od II wieku, a być może nawet i pierwszego. Ten podręcznik zaczyna się w następujący sposób, cytuję, istnieją dwie drogi, jedna prowadząca do życia i druga prowadząca do śmierci, i istnieje wielka różnica pomiędzy tymi dwiema drogami, zakończ cytatem. Poniższe instrukcje zawarte w Didache opierają się na charakterach i nawiązują do Przysłów i szerszych wzorców Starego Testamentu dotyczących obu dróg.

Na przykład Psalm 1 przeciwstawia drogę sprawiedliwych drogą niegodziwych. Jeremiasz 21,8 zestawia ze sobą drogę życia i drogę śmierci. Na przykład struktura błogosławieństw i przekleństw w Księdze Powtórzonego Prawa w rozdziale 11, wersetach od 26 do 28 jest również binarna.

Jezus przeciwstawia szeroką ścieżkę prowadzącą do zagłady wąską ścieżką życia w Ewangelii Mateusza 7, 13 i 14, dlatego jego naśladowcy nazwali swój ruch drogą, zgodnie z Dziejami Apostolskimi. Idąc w kierunku Didache, Galacjan 5, 17 do 25 przedstawia dwoistość ducha i ciała. Ciało nie odnosi się do ciała, jakby było z natury złe, ale ma do czynienia ze słabą, przyziemną, grzeszną egzystencją w ciele.

W tej dwoistości ducha i ciała mamy katalog cnót i wad. Mamy motywację eschatologiczną, gdyż Boża przyszłość sądu i zbawienia kształtuje zachętę do życia chrześcijańskiego już teraz. Po tym jak Didache podejmuje te tematy biblijne, kilka wieków później Boecjusz w *Pocieszeniu filozoficznym* dostarcza kolejnego przykładu szerokich chrześcijańskich podobieństw do tych biblijnych dwóch sposobów tradycji, podczas gdy Boecjusz zastanawia się także nad niektórymi kwestiami teologicznymi i filozoficznymi, jakie ona podnosi.

Nie powinniśmy pozwolić, aby ostateczny rozwój bardziej konceptualnych doktryn lub problematycznych debat na temat teologii naturalnej wprowadził nas w błąd. Potrzebujemy teologii natury stworzonej. W *Księdze Przysłów* znajdujemy biblijne upoważnienie ludu przymierza z Bogiem do mądrego angażowania się w stworzoną naturę i kultury pogańskie, bez konieczności ciągłego odwoływania się do łaski odkupienia.

Jeśli będziemy starali się odzyskać dobro stworzenia w chrześcijańskim światopoglądzie, nie ucząc się z *Księgi Przysłów*, możemy nie zintegrować zaangażowania kulturalnego z ewangelią biblijną. Możemy też okazjonalnie i przypadkowo zawłaszczać *Księgę Przysłów*, kierując się moralistycznym pragmatyzmem, jako źródło wskazówek dla rodziców lub innej samopomocy gwarantowanej przez Boga. Kiedy w ten sposób ramy teologiczne *Księgi Przysłów* zostają zniekształcone lub zaniedbane, albo Bóg automatycznie błogosławi ludzi, którzy postępują właściwie, albo też Bóg moralistycznego deizmu terapeutycznego, który opisał Christian Smith, tak szerzy się w naszej kulturze, nawet w kulturze ewangelicznej.

Ten Bóg moralistycznego deizmu terapeutycznego, który błogosławi ludzi miłych, wygłasza frazesy, aby ludzie pomagali sobie. Kiedy czyta się *Księgę Przysłów* w ten sposób, bardzo się mylimy i tracimy mądrość, jaką Bóg ma dla nas. Kiedy teraz zwrócimy się w stronę samego tekstu, z pewnością odnajdziemy punkt widzenia na kwestie moralne i odnajdziemy praktyczną mądrość.

Ale tak naprawdę stawką są dwa sposoby życia, które kształtują długoterminowy charakter wspólnotowy, a nie zapewniają krótkoterminowe gwarancje indywidualne. Już sama struktura *Przysłów* 1.1-9.18 zachęca do podążania naprzód ścieżką ku mądrości. Przysłowia 1-9 składają się z obszernych przemówień rodziców i uosobionej mądrości, podczas gdy pozostała część księgi zawiera przysłowia krótszej, bardziej znanej, zwykle dwuwierszowej odmiany.

W *Księdze Przysłów* 1-9 struktura przemówień jest, jak sądzę, stosunkowo jasna. Przerzywniki zawierają mądrość przemawiającą osobiście w rozdziale 1, wersetach 20-33 i rozdziale 8, wersetach 1-36. Pomiędzy tymi przemówieniami osobistej mądrości, wykłady rodziców zwracają się do mojego dziecka lub dzieci, używając tego wyrażenia w całym szeregu wersetów: 2-1, 3-1, 3-11, 3-21, ponownie w 4-1, 10 -20,

w rozdziale 5 wersety 1 i werset 7, rozdział 6 wersety 1, 3 i 20, rozdział 7 wersety 1 i 24, a następnie ponownie w rozdziale 8 werset 32.

Nie wszystkie te formy zwracania się bezpośredniego lub sugestii muszą mieć jednakową moc, jakby wskazywały na ogólne podziały strukturalne, ale ustanawiają ogólny wzór, który moim zdaniem pozwala nam czytać tematycznie Księgę Przysłów 2-9, korzystając ze standardowych podziałów rozdziałów. Księga Przysłów 2, 3, 4 i 6 to przemówienia rodziców wychwalające mądrość i ich skupienie rozwija się od przyjęcia jej oferty w rozdziale 2, przez trzymanie się jej w rozdziale 3, do utrzymywania zaangażowania na tej rodzicielskiej ścieżce w rozdziale 4, do unikając różnych komplikacji w rozdziale 6. Pomiędzy nimi 5 i 7 Przysłów przeplatają się z przestrogami rodziców przed głupotą. Sygnałem niebezpieczeństwa, przed którym dana osoba powinna chronić swoje serce, jak skupia się na końcu rozdziału 4, jest cudzołóstwo, rozdział 5. Młodzi ludzie będący w związku małżeńskim czy nie, stają w obliczu poważnych niebezpieczeństw duchowych, ponieważ słuchają uwodzicielskich głosów, rozdział 7, zamiast damy-mądrości, która mówi w 8. rozdziale Przysłów. 9. rozdział Księgi Przysłów zawiera podsumowujące wersje przeciwstawnych zaproszeń ze strony pani mądrości w wersetach 1-6 i damy szaleństwa w wersetach 13-18, formułując w ten sposób aksjomaty dotyczące jednomyślności niezbędnej do dążenia do mądrości w wersetach 7-12.

Oczywiście ten dramatyczny ruch, który sugeruję w dążeniu do mądrości w rozdziałach 1-9, ma miejsce na bardzo szerokim, nadrzędnym poziomie, na którym znajduje się wiele autostrad i bocznych dróg. Jednak zwroty akcji tych licznych wątków pobocznych w rozdziałach są zwykle wariacjami na temat podstawowego tematu dwóch dróg, jednej prowadzącej do życia, drugiej do śmierci. Do prologu.

Przysłów 1-1 wiąże kolejny materiał z królem Salomonem. Z pewnością nie jest autorem każdego przysłowia, niemniej jednak jest centrum ich tworzenia i gromadzenia. Jako syn Dawida i król Izraela Salomon łączy te przysłowia z historią zbawienia Izraela, choć w sposób pośredni.

Związek ten staje się bardziej wyraźny w ciągu kilku wersetów, gdzie bojaźń Jahwe, bojaźń Pana, nie tylko jakiegokolwiek Boga czy najdoskonalszej istoty, ale bojaźń Boga Przymierza Izraela, stanowi wąską bramę do wkroczenia w pogoń Mądrości. Rozdział 1 werset 7. Imię Salomona kojarzy się z pokojem, jak wskazuje Hipolit z wczesnego kościoła. Nie tylko w negatywnym sensie unikania wojny, ale raczej w holistycznym sensie rozkwitu, cieszenia się harmonią z Bogiem, ludem Bożym i resztą stworzenia.

Mądrość tego szalomu przekazywana jest za pośrednictwem urzędników Izraela, od których ostatecznie Jezus Mesjasz wyśledzi swoją linię. Cel przysłów pojawia się w rozdziale 1, wersetach 2-6, układając powtarzające się słowa w imię mądrości jeden

na drugim, przekazując przy tym kilka lekcji teologicznych. Po pierwsze, mądrość nie jest jedynie osobista, ale także społeczna.

Wnikliwość wynikająca z przysłowiowych instrukcji umożliwia mądre postępowanie i sprzyja sprawiedliwości, werset 3. Przysłowia umożliwiają nie tylko uczenie się i zdobywanie instrukcji, ale także nauczanie innych, werset 4. Przysłów 1-4 jeszcze bardziej popycha mądrość w pośpiech interpretacji codziennego życia, ponieważ konotacje jego słownictwa dotyczącego przebiegłości nie są jednolicie pozytywne w całym Starym Testamencie. Przypominają węża z Księgi Rodzaju 3. Musimy stać się mądrzy jak węże, a nie tylko niewinni jak gołębie, mówi nam Jezus w Ewangelii Mateusza 10, werset 16. Dlatego przysłowia mogą czasami opisywać sposób, w jaki wygląda świat, nie zawsze aprobując jego stan. pracować lub przepisywać konkretną reakcję.

Ta hermeneutyczna funkcja mądrości, pomagająca nam zrozumieć, co się dzieje, pojawia się dalej w wersetach 5 i 6. Mądrość buduje na sobie. Uczenie się i nauczanie mądrości jest podstawą wzrastania w umiejętności słuchania i rozpoznawania jej znaczenia. Bogactwa mądrości są niewyczerpane.

Mądrzy powinni rozwijać umiejętność rozumienia tych słów, które są na tyle głębokie, że odnoszą się do stale zmieniającego się kontekstu życia w społeczeństwie ludzkim. Po drugie, mądrość biblijna jest demokratyczna i skierowana jest do każdego, gdziekolwiek się znajduje. Uniwersalne zaproszenie mądrości objawia się początkowo w braku wyraźnego adresata w rozdziale 1, wersecie 1. Następnie mądrość się kumuluje.

Nigdy nie zmądrzeje się na tyle, żeby przestać potrzebować więcej. Ale jednocześnie możemy uczyć mądrości prostych i młodych. Zatem przysłowia nie zwracają sobie głowy tym, co filozofowie nazywają paradoksem cnoty, czyli ideą, że tylko cnotliwi mogą wzrastać w cnotcie, ale jak ktoś, komu brakuje cnoty, może w ogóle zacząć? Mądrość na kolejny krok, nawet na pierwszy krok na ścieżce życia, jest zawsze dostępna od Boga, chyba że ktoś przeszedł drogę od prostoty do pełnego pychy szaleństwa tak daleko, że całkowicie nie chce zawrócić.

Po trzecie, Księga Przysłów 1.7 stwierdza, że mądrość ma zatem korzenie teologiczne. Począwszy od bojaźni Pańskiej, mądrość jest darem Boga. Tutaj imię Boga to Jahwe, przez które Stwórca objawia się w przymierzu z Izraelem.

Daność objawienia Jahwe jest brana za oczywistość, a rozdział 1, werset 7 przedstawia albo albo. Ludzie albo reagują odpowiednio, strachem przed tym Bogiem, albo niewłaściwie, głupotą. Głupcy są dumni, co jest korzeniem, jeśli nie źródłem tak zwanych grzechów głównych, o czym będziemy mówić więcej.

Głupcy są pyszni, gardzą karnością i nie oczekują żadnych konsekwencji od Boga. Innym wczesnym wskaźnikiem potrzeby łaski jest tutaj aura tajemniczości związana z samą ideą przysłowia maszał, które może również oznaczać przypowieść. Podwójna rzeczywistość parabolicznego nauczania Jezusa przebiega równolegle do Księgi Przysłów.

Z jednej strony konkretna ziemistość powiedzeń umożliwia zrozumienie nawet najprostszemu słuchaczowi, wprowadzając naukę w zwyczajne życie. Jeśli pomyślisz o niektórych współczesnych przysłowiacz, takich jak zaoszczędzony grosz to zarobiony grosz, ścieg na czas oszczędza dziewięć lub, ostatnio, po prostu to zrób, i inne podobne, być może zauważysz, że odnoszą one największy sukces, gdy są krótkie, poetyckie i konkretne, tak aby zapadały w pamięć, oferując jednocześnie uogólnienia, a nie gwarancje. Pomagają zdiagnozować sytuacje, do których się odnoszą, ale nie da się ich zastosować rzetelnie, jeśli mają być stosowane mądrze.

Z drugiej strony, jak Jezus to ujął w odniesieniu do przypowieści, tym, którzy mają, będzie dane więcej i będą mieli w obfitości, natomiast tym, którzy nie mają nic, zostanie zabrane nawet to, co mają. Mateusza 13, 12. Bo patrząc nie dostrzegają i słuchając nie słuchają i nie rozumieją. W Ewangelii Mateusza 13 Jezus cytuje dalej Izajasza 6, 9 i 10.

Przysłowia i przypowieści wydają się zwodniczo proste, lecz kryją w sobie warstwy znaczeń zarezerwowane dla tych, którzy są na tyle mądrzy, by bać się Boga. A tak na marginesie, otrzeźwiająca może być dla nas świadomość, że największym źródłem przysłów w naszej współczesnej kulturze jest Madison Avenue. Materiał do przemyśleń na temat kształtowania naszego charakteru.

Bojaźń Pańska nie jest tu strachem, który powoduje dalszy dystans. Zamiast tego, ten starotestamentowy synonim wiary, z grubsza mówiąc, podkreśla początkowe uznanie, że Bóg jest stwórcą, przed którym musimy zdać sprawę. Starożytny teolog Beda odróżnia strach służalczy od strachu świętego.

Po początkowych mękach z powodu naszego grzechu, doskonała miłość Boża usuwa służalczy strach przed karą (1 Jana 4, 18), aby miłość mogła zaszcześcić w nas świętą obawę przed rozzarowaniem naszego ukochanego Ojca. Dlatego Jakub 1, 5-8 objaśnia nam, w jaki sposób bojaźń Boża pozwala nam zdobywać mądrość. Jeżeli komu z was brakuje mądrości, proście Boga, który daje wszystkim szczerze i bez skrupułów, a będzie wam dana.

Ale proście z wiarą, nigdy nie wątpiąc, bo kto wątpi, jest jak fala morska niesiona i miotana przez wiatr. Wątpiący, będąc rozdwojony i niestabilny pod każdym względem, nie może oczekiwać, że otrzyma cokolwiek od Pana. Podstawowa dwoistość tych dwóch dróg nie tylko odróżnia mądrych od głupich, ale także wije się

przez serca mądrych, którym nie wolno popadać w rozdrażnienie i prosić Boga o mądrość, nie mając zamiaru za nią podążać.

Jakkolwiek dziwne się to wydaje; jest to prezent, który ludzie czasami otrzymują bez otwierania. Dwoistość obu dróg w tym teologicznym wymiarze mądrości nie jest dualizmem niebiblijnym. Przeciwnie, te dwie drogi wynikają właśnie z faktu, że istnieje tylko jeden prawdziwy Bóg.

Całe życie każdego podlega panowaniu Jahwe, Stwórcy. Dla ciała i duszy, na razie, i jeszcze nie teraz, dla wspólnoty wierzących i świata, wszystko to podlega panowaniu Stwórcy. Niebiblijny dualizm dzieli te rzeczywistości na całkowicie odrębne kategorie, w których jedna lub druga zyskuje pierwszeństwo.

Jednak odrzucenie tego rodzaju dualizmu nie zaciera uprawnionych rozróżnień. Są one podane w Księdze Przysłów, aby kierować nami w jednomyślnym dążeniu do Bożej mądrości. Pewnego dnia sąd Boży dokona rozróżnienia pomiędzy tymi, którzy dobrowolnie wyznają Boże panowanie, a tymi, którzy czynią to niechętnie.

Chociaż Bóg tak umiłował świat, że dał swego jedyne Syna, Jana 3.16, uczynił to, aby świat został przez Niego zbawiony, werset 17, a nie po prostu pozostawiony takim, jaki jest, ukrywający się w ciemności, wersety 19-21. Lub inny fragment antydualizmu, 1 Tymoteusza 4, wszystko, co Bóg stworzył, jest dobre, początek wersetu 4. Należy to przyjmować z dziękczynieniem, uświęcać Słowem Bożym i modlitwą, wersety 4 i 5. Chociaż to prawda, kierunek serce ludzkie nie jest już dobre, ale zamienia te dary w bożki. Odmawia stworzenia dóbr uświęconych Słowem Bożym i modlitwą.

Dzięki ciału i diabłu, z dala od światła Jezusa Chrystusa, zapominamy, że świat i jego pragnienia przemijają, ale ci, którzy pełnią wolę Bożą, żyją na wieki, 1 Jana 2,17. Zatem dwa sposoby występujące w Księdze Przysłów, częsta przeciwstawna forma Przysłów itd. nie wzmacniają niewłaściwego dualizmu, lecz wręcz mu przeciwdziałają, poddając całe życie łaskawemu panowaniu Boga, którego mamy strach. Po czwarte, konsekwencje społecznego, demokratycznego i teologicznego wymiaru mądrości już wypłynęły na powierzchnię. Mądrość jest postępową.

Nauczyciel aktywnie przechodzi od zapewniania podstawowej dyscypliny do stymulowania bardziej złożonego rozeznania, w miarę jak młodzi ludzie pokonują swoją prostotę i wzrastają w mądrości, idąc ścieżką. Celem nie jest niewolnicze powtarzanie tradycyjnych formuł, ale wolność dojrzewającego człowieka, który coraz bardziej uczy się rozpoznawać prawdę i żyć zgodnie z nią, bez ciągłego kierowania. Rozwój niezbędny do osiągnięcia tego celu, jakim jest dorosłość, wymaga jednak wstępnego nauczania i stałego przewodnictwa.

Nawet dojrzała, mądra osoba potrzebuje wielu doradców i musi kontynuować naukę poprzez słuchanie. Ten postępowy element mądrości zostanie udratyzowany w kolejnych rozdziałach. Tak więc, kiedy dochodzimy do wersetów 8-19 w pierwszym rozdziale, dochodzimy do tematu niesłyszania zła.

Wersety te są ze sobą powiązane i powiązane z wcześniejszymi wersetami, między innymi z tematem pouczeń. W tekście przedstawiono dwóch mówców oferujących dwie różne ścieżki prowadzące do dwóch różnych celów. Mówcami są rodzice, wersety 8 i 9 oraz grzesznicy, wersety 10-19.

Grzesznicy są ponętni i agresywni ze względu na chciwość. Jednak ich końcem jest śmierć, przedstawiona jaskrawo w kategoriach samozniszczenia w wersetach 18 i 19, a także z podwójnym znaczeniem zawierającym słowo zło w wersecie 16. Sugeruje to, że końcem rodzicielskiego pouczenia jest życie.

Chociaż kuszące jest postrzeganie wzmianek o krwi w wersetach 11 i 15 jako skrajnych, w związku z czym rabusie byliby kimś odstającym od społeczności, wzmianka o domach w wersecie 13 wskazuje na pewien status społeczny. A werset 19 poszerza pole widzenia. Taki jest koniec wszystkich, którzy są chciwi zysku.

Rabusie przyjmują skrajną formę zepsutego pragnienia, które przenika wszystkich, a grzesznicy oferują kuszące formy alternatywnej społeczności, werset 14, gang. Biorąc pod uwagę naszą ludzką relacyjność, antidotum na gang jest uhonorowanie naszych własnych rodziców. Nie tylko niechętnie wykonywanie bezpośrednich poleceń aż do osiągnięcia pewnego wieku niezależności, ale także staranie się cenić duchowe dziedzictwo, które od nich otrzymujemy.

Choć słyszenie nie gwarantuje, że coś zrobisz, są one ze sobą głęboko powiązane. Ujmując to negatywnie, złe towarzystwo psuje dobry charakter, 1 Koryntian 15,33. Mówiąc pozytywnie, nauczanie biblijne ma charakter osobisty i ustny, który należy zachować nawet w dzisiejszym społeczeństwie zdominowanym przez obrazy, o którym tak wiele słyszymy. Mądrość rodzicielska kieruje się zatem do młodzieńczej woli poprzez autorytet i pełną miłości troskę, starając się wywołać dojrzałą dyskusję na temat konsekwencji możliwych działań.

Słuchanie propozycji mądrości wersetów od 20 do 33. Ten osobisty charakter nauczania biblijnego ukazuje nowy wymiar, począwszy od wersetu 20, gdy uosobiona mądrość woła na placu publicznym. Zaczyna tutaj kierować swoje zaproszenie, a następnie rozszerza je, począwszy od rozdziału 8 i wersetu 1. Myślę, że w tych fragmentach można w skrócie wykazać, że mądrość jest publicznie dostępna, osobiście aktywna i już pogardzana.

W Księdze Przysłów kładzie się inny nacisk niż w Księdze Hioba 28. Podczas gdy w Księdze Hioba 28 podkreśla się, że mądrość nie jest dana przez stworzenie, nie jest

tylko do wzięcia, trudno ją znaleźć, Księga Przysłów celebrytuje podobną bojaźń Pańską, ale z innym naciskiem. Bóg udostępnia mądrość nie od pierwszego wejrzenia, ale po usłyszeniu Boskiego głosu i Boskiego nauczania przekazanego przez rodziców.

Zatem mądrość jest powszechnie dostępna i to jest część tego, co podkreśla personifikacja mądrości. Po drugie, mądrość jest aktywna osobiście. W Księdze Przysłów 1 mądrość krzyczy, obiecuje wylać myśli i słowa, wzywa, doświadcza odmowy, a zatem śmieje się i kpi, decydując się nie odpowiadać lub nie dać siebie.

Dokładnie, jak ten osobisty obraz mądrości odnosi się z jednej strony do rodziców, do nauczania Księgi Przysłów, a może do samego Boga, jak ostatecznie rozpoznają chrześcijanie, objawionego w Jezusie Chrystusie, uosobienie mądrości jest trudne i możemy być może o tym więcej porozmawiać później, ale z pewnością kładzie się tam nacisk na osobiste działanie mądrości, jako w jakiś sposób odzwierciedlające i pośredniczące w osobistym działaniu Boga wobec Jego stworzenia. Ale po trzecie, mądrość jest już wzgardzona. Jej odmowa jest traktowana jako fakt w wersetach 24 i 25 oraz 29 i 30.

Struktura tego języka przypomina osobiste odrzucenie, które wywołuje zazdrość Boga, a nawet przekleństwa przymierza przepowiedziane dla Izraela w Księdze Powtórzonego Prawa. Zatem ci młodzi głupcy niekoniecznie są poza wspólnotą, są kolejnym pokoleniem ludu przymierza z Bogiem, który zawsze rozpoczyna swoją podróż kuszony krnąbrnością. Księga Przysłów dość realistycznie podchodzi do tego, jak można odebrać jej materiał moralny.

W Księdze Przysłów 2 część mówiąca przechodzi z uosobionej mądrości do rodzica, ale przesłanie pozostaje w zasadzie takie samo: szukaj zrozumienia. Podczas gdy w rozdziale 1 mądrość zaczęła się od bojaźni Pana i kładła nacisk na słuchanie i przyjmowanie objawienia, rozdział 2 wzywa do aktywnego dążenia już teraz poprzez szereg imperatywów, zaczynając od przyjęcia objawienia i przechodząc w stronę poszukiwania całym sercem. W Księdze Przysłów słowo „zrozumienie” i tutaj „tebuna” jest szczególnie ważnym słowem, które pojawia się w wersetach 2, 3, 5, 6, 9 i 11, ale bardziej ogólnie, zrozumienie, mądrość ukazana w Księdze Przysłów nie jest przede wszystkim teoretyczna.

Zwykle jest to bliższe temu, co Grecy nazywali *fronesis*, praktycznym rozumem, dzięki któremu dobrze żyjemy w konkretnych, światowych sytuacjach. Nadal zawiera element kontemplacyjny, na przykład rozmyślanie i uważność sugerowane w wersetach 1 i 2, desperackie pogoń za werselem 4, gromadzenie wersełu 7, internalizacja wersełu 10 i tak dalej. Jest w tym element kontemplacyjny, coś, co przeżywamy, to zrozumienie, ta mądrość.

Celem takiego zrozumienia nie jest jednak mistrzostwo teoretyczne ani ten rodzaj mistrzostwa ludzkiego, jakiego tak często poszukuje współczesna wiedza. *Techne*, jak

to nazywali Grecy i można tam usłyszeć wydźwięk słowa technologia, techne, dzięki któremu ludzie mogliby zrozumieć kosmos, aby go kontrolować, aby go opanować poprzez przewidywanie, a następnie tworzenie lub kształtowanie rzeczy. Nie mówimy o powodzie praktycznym w sensie technicznym.

Mówimy o mądrości, która obiecuje chronić nas jako ludzi i sprawiedliwość naszych społeczności, a nie zostawiać nas samych, abyśmy sami chronili się za pomocą naszego własnego mistrzostwa lub naszych własnych metod. Skarb jest uprzywilejowaną metaforą w wersetach 1, 4 i 7, w przeciwieństwie do obietnic bandy z rozdziału 1. Szukajcie najpierw Jego królestwa i Jego sprawiedliwości, a to wszystko będzie wam dane, Mateusz 6,33. Mądrość Jezusa dobrze o tym świadczy. Prawdziwy skarb znajdziemy tylko wtedy, gdy kochamy Boga, a nie pieniądze, a wtedy Bóg błogosławi nas we właściwy sposób dobrami stworzonymi, gdy to robimy.

Druga część Księgi Przysłów 2 obiecuje wybawienie mądrości od wielu, którzy z przewrotną radością podążają drogą śmierci, w wersetach od 12 do 15, a szczególnie wybawienie od cudzołożników w wersetach od 16 do 19, uprzedzając późniejszy temat. Ratujemy się, odrzucając ich oferty, a także odmawiając ratowania siebie. Pouczenia rodziców, takie jak te z Przysłów od 1 do 9, mają pewien schemat: początkowe wezwanie do słuchania, wraz z motywacją do tego, treścią lekcji, a następnie wnioskiem, zwykle przedstawiającym konsekwencje tego, czy ktoś dokona wyboru. podążać za dobrym charakterem, o którym mowa na lekcji.

W Księdze Przysłów 2 początkowe wezwanie jest długie i obejmuje prawdopodobnie wersety od 1 do 11, a główna lekcja zaleca przyjęcie wybawienia mądrości od niszczycielskich ludzi i wybawienie od drogi zła (werset 12) oraz od cudzołożnika (werset 16). Struktura rozdziału subtelnie podkreśla coś więcej. 22 wersety odpowiadają liczbie liter alfabetu hebrajskiego, a wersety 11-12 dzielą rozdział na pół według dominacji dwóch liter.

Biorąc pod uwagę równoległą długość podrozdziałów, tekst podkreśla kompletność porządku zapewnionego przez Boga. Nic nie umknie uwadze Boga i dobrej opatrności wobec ludzi, którzy kroczą drogą życia w przymierzu. Zatem styl przekazuje treść.

Tekst jest nasycony językiem przymierza, przykazaniami i sprawiedliwością na początku, hesed, czyli lojalną, lojalną życzliwością w wersecie 8, a także słownictwem często używanym do określenia odstępstwa, na przykład porzucenia w wersecie 13. Chodzi o to, że położony jest nacisk na Boże porządek przejawia się tutaj w relacjach przymierza, a nacisk na porządek jest wbudowany nawet w strukturę wykładu w rozdziale 2. Styl odpowiada treści. Wiele rozdziałów Księgi Przysłów 3 i kolejnych w zasadzie powtarza słownictwo i motywy, z którymi już zaczęliśmy się spotykać.

Jednak niewielkie przesunięcia akcentów sygnalizują pewien dramatyczny postęp. W rozdziale 3 postęp ten dotyczy trzymania się mądrości teraz, gdy ją usłyszeliśmy i zaczęliśmy za nią podążać. Nie zapominajcie więc o moim nauczaniu, werset 1. Nie pozwólcie, aby lojalność i wierność was opuściły, werset 3. Szczęśliwi są ci, którzy stale znajdują mądrość i ci, którzy zyskują zrozumienie, werset 13.

Jest drzewem życia dla tych, którzy się jej trzymają. Ci, którzy ją trzymają, nazywani są szczęśliwymi, werset 18. Moje dziecko, nie pozwól, aby ci umknęli sprzed oczu.

Zachowuj zdrową mądrość i roztropność, werset 21. Bez wątpienia te nawoływania mogą dotyczyć także tych, którzy nie zostali jeszcze wtajemniczeni w mądrość, ale coraz większy nacisk kładzie się na utrzymywanie związku. Ostatnie przykazanie zawarte w początkowym wezwaniu wersetów od 1 do 12 milcząco przyznaje, że uproszczona teologia odpłaty, jak ją nazywamy, jest błędna.

Dobrzy ludzie nie zawsze cieszą się dobrymi okolicznościami, gdyż w przeciwnym razie to napomnienie nie byłoby konieczne. W Księdze Przysłów 24.16 zostaną później podane bardziej wyraźne niuanse dotyczące sprawiedliwego cierpienia. Sprawiedliwy upada siedem razy i powstaje ponownie, lecz bezbożni potykają się w czasie nieszczęścia.

Kiedy napotkamy chwile dysonansu, pojawi się pokusa, aby uwierzyć, że nie warto się trzymać mądrości. Jeśli jednak ominiemy uproszczoną teologię odpłaty, w której dobro zawsze natychmiast rodzi dobro, wówczas zdamy sobie sprawę, że uogólnienia na temat wartości mądrości są prawdziwe bez opierania zachęty do mądrości na jakiejś uproszczonej gwarancji, która oczywiście nie jest zgodna z doświadczeniem życiowe. Po początkowym wezwaniu w wersetach od 13 do 20 Księgi Przysłów 3 następuje przerwa, w której wychwalana jest mądrość.

Powinniśmy zabiegać o mądrość jak partnerzy małżeńscy, a czyniąc tak, jak w wersecie 18, przytulamy się do drzewa życia. Istnieje tu słownictwo związane z małżeństwem. W wersetach 19 i 20 znajdujemy wstępne stwierdzenie, uprzedzające rozdział 8, że mądrość jest środkiem, za pomocą którego Pan stworzył kosmos, aby był stabilny i bezpieczny.

Symboliczne użycie Drzewa Życia tu i gdzie indziej w Piśmie Świętym ustanawia potencjalną dwuznaczność tego, co ludzie nazywają mądrością. Jeśli przyjmą dany od Boga plan życia stworzonego, ludzie zaznają błogosławieństwa. Jeśli jednak ludzie pragną żyć w niezależności od Boga, opierając się na własnej znajomości dobra i zła, zamiast objąć Boże drzewo życia, wybierają śmiertelny upadek.

Tylko miłosierny sąd Boży uniemożliwia nam wieczne przypieczętowanie naszej zguby w tej formie bałwochwalczego życia. Zatem zdobyta na własną rękę mądrość może być narzędziem właśnie do ogłoszenia niepodległości człowieka, która okazała się dla

nas wcześniej tak zabójcza. Jednakże, jako dar Stwórcy, który zostaje przyjęty, gdy odpowiadamy na Boga, który przychodzi do nas i woła ze swoim zaproszeniem, mądrość dostosowuje nas do Bożego planu dotyczącego naszego rozkwitu.

Wznowienie bezpośredniego zwracania się do mojego dziecka w rozdziale 3, wersecie 21, wprowadza kolejny podrozdział i tu mamy sedno lekcji. Powinniśmy trzymać się mądrości jako źródła bezpieczeństwa, a czyniąc to powinniśmy dbać o naszych bliźnich. Innymi słowy, taka mądrość skupia się na tym, jak używamy naszych pieniędzy i ust, w świetle tego, w czym nasze serce znajduje bezpieczeństwo.

Rezonanse z Księgą Jakuba są więc tutaj oczywiste. Oprócz innych, które wyszczególniam w moim komentarzu i które można tam znaleźć, wspomnę tylko tutaj, mamy nawet u Jakuba cytaty z greckiego tłumaczenia Przysłów 3,34: Bóg sprzeciwia się pysznym, ale daje łaskę pokornym. Jakuba 4.6. Augustyn słusznie sugeruje, że w świętych księgach nie ma chyba takiej strony, na której nie pojawiałyby się ta prawda o pokorze i łasce Bożej.

W zakończeniu tego rozdziału, w 3. rozdziale Księgi Przysłów, znajduje się odpowiednie podsumowanie dotyczące tego, dlaczego w Księdze Przysłów mądrość polega na bojaźni Pańskiej, podczas gdy znalezienie drogi do prawdziwego życia polega na dążeniu do mądrości. Bóg przedstawiony w Księdze Przysłów 3 i w całej tej księdze jest łaskawy i nie panuje tyrańsko nad ludźmi, ale pragnie, aby rozkwitali. W Księdze Przysłów 3.3 użyto języka niezłomnej miłości i wierności, które ostatecznie określiły charakter Boga poprzez Boże samoobjawienie, które otrzymał Mojżesz, gdy został ukryty w rozpadlinie skalnej w Księdze Wyjścia 34.

Ponieważ Bóg jest sprawiedliwy i łaskawy i pragnie, aby wszyscy dobrze się rozwijali, czasami wszyscy ludzie podlegają karceniu, a niektórzy muszą zostać poddani ostatecznemu sądowi. Biblijne zrozumienie ojcowskiej troski Boga o nas, dalekie od przeciwstawiania sobie sprawiedliwości i łaski, w rzeczywistości wyzwala nas z kulturowych ślepych zaułków, w których sprawiedliwość i miłosierdzie zostają rozdzielone. Musimy ich trzymać razem, bo robi to Bóg Przysłów.

Bóg ma standardy, Bóg ustanowił porządek w stworzeniu, aby pomóc nam dobrze żyć. A Księga Przysłów 3 nalega, abyśmy nie tylko początkowo wysłuchali oferty mądrości, a następnie ją przyjęli, ale abyśmy trzymali się tej mądrości, ponieważ wierzymy, że Bóg chce, abyśmy cieszyli się shalom. Następny wykład, Księga Przysłów 4, jest niezwykle prosty.

Adres bezpośredni wyróżnia trzy jednostki: wersety 1-9, wersety 10-19 i wersety 20-27. Pierwsza jednostka jest najważniejsza. Pierwsza część, wersety 1-9, dotyczy ojca, który daje świadectwo tradycji mądrości rodzinnej, cytując wskazówki z dzieciństwa.

Społeczeństwo odzwierciedlone w Księdze Przysłów jest patriarchalne, ale w wersecie 3 tekst biblijny oddaje cześć także matce. Część druga, wersety 10-19, podkreśla wierność obecnego ojca w nauczaniu, której syn musi teraz przestrzegać. Trzecia i ostatnia część, wersety 20-27, pełna jest części ciała i zmysłów, a także czasowników określających pozycję fizyczną i ruch.

W jego sercu znajduje się serce, werset 23, z którego wypływa działanie. Strzeżemy serca, szczególnie oczami, ustami i uszami, czyli tym, co widzimy, mówimy i słyszymy. Kluczowy wymiar nauczania rodzicielskiego i strzeżenia serca dotyczy wierności seksualnej, która jest wyraźnym tematem Księgi Przysłów 5, która pośrednio odnosi się do bardziej ogólnych relacji przymierza.

Rozdział rozpoczyna się wezwaniem do słuchania takiego nauczania, które w wersetach 1 i 2 jest utożsamiane z mądrością. Zaczyna pojawiać się uzasadnienie, że krnąbrność jest śmiertelna, wersety 3-6. Zdecydowane bezpośrednie wystąpienie w wersecie 7 prowadzi do kluczowego napomnienia o unikaniu cudzołóżnicy w wersecie 8, aby uniknąć katastrofalnych konsekwencji, w wersetach 9-14. Następnie druga zachęta ukazuje pozytywny odpowiednik radości seksualnej w małżeństwie, wersety 15-20.

I wreszcie, istnieje konkluzja teologiczna dotycząca niebezpiecznych konsekwencji, o których mowa w ostatnich trzech wersetach. Chociaż głównym tematem jest wierność seksualna, dominujący jest także temat mowy. Mowa młodego człowieka odzwierciedla jego sytuację, a to, czego słucha, wpływa na niego.

Biblijne przykłady w innych miejscach podkreślają potrzebę odrzucania ofert natychmiastowej satysfakcji. Mojżesz, dominujący jako wierny syn w domu Bożym aż do objawienia Mesjasza, Hebrajczyków 3, 1-6, wolał raczej znosić złe traktowanie z ludem Bożym, niż cieszyć się przelotnymi przyjemnościami grzechu, Hebrajczyków 11-25. Być może, co bardziej dobitne, Józef szlachetnie odmówił żonie Potyfara, za wielką cenę, w Księdze Rodzaju 39.

Tego rodzaju modele ucieleśniają to, do czego wzywa Księga Przysłów 5. Dla kontrastu, podobnie jak reszta Księgi Przysłów, rozdział 5 jest pełen cielesnych metafor, które nie tylko ostrzegają przed cudzołóstwem, ale także szczerze celebrować seks małżeński jako dar stworzony przez Boga. Mimo to zaczyna kumulować się impet dla dodatkowej warstwy znaczeń, w której wierność małżeńska uosabia duchową wierność Bogu.

Porozmawiamy o tym szerzej w rozdziale 7. Przymierze małżeńskie jest niezbędne dla biblijnego zrozumienia interakcji Boga z Izraelem i Kościołem. Warto zatem rozważyć analogie pomiędzy ochroną wierności seksualnej a dążeniem do wierności duchowej. Pierwsze pięć wersetów szóstego rozdziału Księgi Przysłów ostrzega przysłowiowego

syna, aby nie był poręczycielem długów bliźniego, kończąc w wersetach 3b-5 szeregiem nawoływań, aby się spieszył, gdy wypłatuje się z takiego zastawu.

Szczególny przypadek opieszałości, który niepokoi ojca w tych wersetach, prowadzi do bardziej ogólnego napomnienia przeciwko lenistwu w wersetach 6-11. W Księdze Przysłów ten, kto boi się Boga, może na dłuższą metę uczyć się z inwestycji mrówki. Stworzony porządek jest źródłem wiedzy moralnej od Stwórcy.

Syn może nie jest jeszcze leniwcem, ale ostrzeżenie rodziców jest niezbędnym środkiem zapobiegawczym. Ani leniwiec nie jest jeszcze złoczyńcą, jak w wersetach 12-19 rozdziału 6, ani cudzołożnicą lub jej ofiarą, jak w wersetach 20-35, ale zaczął podążać tą drogą. Brak przygotowania do zapewnienia bezpieczeństwa osobistego skutkuje szerzej niezaspokojeniem potrzeb innych członków rodziny lub społeczności.

Naturalnie więc 2 Tesaloniczan 3.10 był często cytowany we wczesnym Kościele i każdy, kto nie chce pracować, nie powinien jeść. Kontekst polecenia Pawła jasno pokazuje, że bezczynne ręce są diabelskim placem zabaw we wspólnocie. Na pierwszy rzut oka problem poręczenia za rękojmię za bliźniego raczej nie mieści się w tej samej kategorii, co przedmioty takie jak cudzołóstwo.

Przecież Biblia nie sprzeciwia się kategorycznie wszelkim formom pożyczania. Nowoczesne gospodarki zbudowane wokół wyrafinowanego zaciągania długów i odsetek rodzą dalsze dylematy, którymi nie mogę się tutaj zająć. Ale szerszy temat dotyczący unikania splątań łączy te różne elementy.

Wzór 6, a następnie 7 w wersetach 16-19 tego rozdziału uwydatnia najbardziej charakterystyczną cechę złoczyńcy, zgodnie z szerszym wzorem dla list tego rodzaju, z którym spotkamy się w Przysłów, X, X plus 1. Te X, X plus 1 rodzaj list podkreśla ostatni element, plus 1. Zatem tutaj, w wersetach 16-19, Księga Przysłów ostatecznie przeciwstawia się zerwaniu jedności rodziny, a tym samym więzi przymierza. Po raz kolejny głównym przedmiotem zainteresowania są domy ludzkie, ponieważ są to przypowieści, dzięki którym uczymy się żyć z Bogiem. Przysłów 6, 16-19 również czyta się jak anty-błogosławieństwa, z wyniosłymi oczami na początku w przeciwieństwie do ubóstwa ducha, z rękami przelewającymi niewinną krew w przeciwieństwie do łagodności i miłosierdzia, z sercem knującym niegodziwe plany w przeciwieństwie do łagodności i miłosierdzia. czystość serca, ze świadkiem kłamliwym, który składa fałszywe zeznania w przeciwieństwie do cierpienia ze strony ludzi, którzy nas oczerniają, i oczywiście z tym, który sieje niezgodę w rodzinie w przeciwieństwie do przywracania pokoju.

Wyraźne występowanie syczących dźwięków w tych wersetach daje efekt syczenia na całej liście Przysłów. To cechy, których nie chcemy mieć. Straszą nas jak węże.

To nie przypadek, że w tym katalogu grzechów pycha zajmuje pierwsze miejsce, podczas gdy lista – jak wskazuje Waltke – przesuwana się od stóp do głów. Serce jest nieuchronnie w centrum. Tym, co spaja cały ten materiał, jest unikanie jakichkolwiek splotów i sideł, które mogłyby nas zepchnąć z drogi prowadzącej do mądrości.

Bezpośrednie zwracanie się do rodziców pojawia się ponownie w wersecie 20. Tym razem, w przeciwieństwie do rozdziału 6, wersetu 1, gdzie standardowe nawoływania do zachowywania posłuszeństwa prowadzą do obietnic ochrony, jaką zapewni nauczanie rodziców, uosobieniem tej ochrony jest dążeń szaleństwo. Następnie rozdział 7 Księgi Przysłów zawiera kolejny wykład ostrzegający przed cudzołożnicą, którego dosłowne znaczenie wskazuje na dalsze duchowe znaczenie na kilka sposobów.

Po pierwsze, otaczający kontekst obejmuje nie tylko kulminacyjne położenie tego wykładu, ale także jego zestawienie z 8. rozdziałem Księgi Przysłów dotyczącym mądrości dam. Personifikacja tam i w Księdze Przysłów 9, dotycząca zarówno mądrości damy, jak i szaleństwa kobiety, sugeruje, że cudzołożnica z rozdziału 7 zaczyna stawać się kimś więcej, niż początkowo mogłoby się wydawać. Po drugie, rozszerzone wprowadzenie w Księdze Przysłów 7 podkreśla wierność tradycyjnemu nauczaniu, nawiązując do mądrości damy w rozdziale 8. Ponieważ jesteś moją siostrą, w rozdziale 7 wersecie 4 oddaje intymność małżeństwa, a nie proste siostrzeństwo.

Jako przykład rozważmy Pieśni nad Pieśniami 4.9. Oczarowałeś moje serce, moją siostrę, moją oblubienicę. Po trzecie, kilka elementów scenariusza uwodzenia wskazuje na większe znaczenie duchowe, wskazując, że dzieje się więcej, niż mogłoby się wydawać. Na przykład, jakie jest prawdopodobieństwo, że mądry rodzic będzie mógł obserwować rozwój sytuacji? Wersety 6 i 7. Po czwarte, religia wkracza w ten scenariusz.

Warto zauważyć, że terminologia zawarta w rozdziale 7 i wersecie 14 prawdopodobnie odnosi się do ofiary wspólnotowej wynikającej z praktyk kananejskich obejmujących posiłek, jak sugeruje Waltke. Po piąte, niektóre języki sugerują dwuznaczność, komnaty śmierci w wersecie 27. W innym miejscu Księgi Przysłów odnosi się do najgłębszych części ciała lub istoty.

W wersecie 26 wyobrażenia Waltke'a są blisko spokrewnione z babilońską Isztar i sumeryjską Inanną, które pełnią podwójną funkcję: są boginiami miłości i wojny. Chociaż rzeczywiście istnieje ostrzeżenie przed fizycznym uleganiem cudzołożnicy, Księga Przysłów przedstawiła już śmiertelne konsekwencje finansowe, społeczne, a nawet fizyczne. Dlatego scenariusz ten dodatkowo ostrzega przed uwodzicielskim potencjałem obcych religii i alternatywnej mądrości, przygotowując nas do rozpoznania ich zmysłowego uroku.

Jak na ironię, niektórzy bardziej postępowi chrześcijanie mówią dzisiaj o mądrości w uwodzicielski sposób, sprzeczny z prawem Bożym, w sposób, który w rzeczywistości może prowadzić do szaleństwa. To nie przypadek, że pewne liberalne lub postępowe formy wiary chrześcijańskiej, które umniejszają specyfikę Jezusa Chrystusa, a zwłaszcza kształtowanie Jego powołania przez Stary Testament na rzecz bardziej ogólnej duchowości, którą można znaleźć wewnątrz i na zewnątrz wielu religii, te bardziej liberalne formy wiary mają tendencję do odchodzenia od tradycyjnych standardów etyki seksualnej zawartych w Piśmie Świętym. Nawet konserwatywni chrześcijanie udowodnili, że są w tej dziedzinie skłonni do znacznych kompromisów ze współczesną kulturą.

Tendencje te są spójne z dynamiką religijno-seksualną opisaną w 7 rozdziale Księgi Przysłów. Lekkie traktowanie przymierza małżeńskiego oznacza, dosłownie i w przenośni, lekkie traktowanie wierności wobec Jahwe i odwrotnie. Duchowość, podobnie jak seks, zaspokaja pierwotne potrzeby i tęsknoty człowieka, zarówno osobiste, jak i wspólnotowe. Angażując nasze ciała w akty autotranscendencji, zarówno seks, jak i duchowość stwarzają potężne pokusy, aby traktować siebie i innych, a nawet nasze doświadczenia Boga, jak idoli.

Zatem rozdział Przysłów 7 ma ogromne znaczenie w odniesieniu do naszej relacji przymierza z Bogiem. Natomiast w Księdze Przysłów 8 Pani Mądrości, podobnie jak Dama Szaleństwa, woła bardzo publicznie. Ale chociaż jest ujmująca, stara się zyskać długoterminową atrakcyjność zalotnika, zamiast ćwiczyć krótkotrwałą agresję Dame Folly.

Jej atrakcyjność opiera się na prawdzie jej słów, które nie stanowią jedynie przekazu wiedzy umysłowej. Co więcej, słowa te są raczej proste niż przebiegłe i zwodnicze, jak podkreślają wersety od 6 do 9. Dlatego mają większą wartość niż najszlachetniejsze metale i klejnoty, wersety 10 i 11.

Następne dziesięć wersetów, od 12 do 21, jeszcze bardziej ukazuje wartość mądrości, łącznie z jej związkiem z władzą królewską, gdyż mądrość jest zasadą, według której władcy sprawują właściwe rządy. Bożym zamysłem jest, aby przywódcy pośredniczyli w boskim panowaniu poprzez mądrość. Zatem koniec Przysłów 8, w wersetach od 32 do 36, zawiera oczekiwane zakończenie lekcji.

Pani Mądrości błogosławi tych, którzy słuchają uważnie i stale, aby trzymać się Jej dróg. Błogosławieństwo to polega na życiu i, głębszym niż istnienie fizyczne, łasce Pana. Alternatywnie, ci, którzy odrzucają mądrość, kochają śmierć, która, co za tym idzie, nie jest wyłącznie fizyczna.

Zwróć uwagę na podobieństwo z końcem 7. rozdziału Księgi Przysłów. Obydwa rozdziały kończą się surowością śmierci w wyniku odrzucenia Pani Mądrości. Na szczycie Księgi Przysłów 8 wersety od 22 do 31 wzmacniają argumentację Pani

Mądrości, wiążąc ją wszechstronnie z Bożymi rządami kosmosu, nie tylko w teraźniejszości, ale także w najodleglejszej przeszłości, jego stworzeniu i, co za tym idzie, jego przyszłości. Fragment ten jest powszechnie kwestionowany w kilku punktach dotyczących chrystologii i tego, czy w ogóle odnosi się do Jezusa.

Ze względu na brak czasu, aby dobrze odpowiedzieć na to pytanie w tym wykładzie, w tym miejscu po prostu odsyłam Cię do mojego komentarza i być może do przyszłego wykładu, aby opracować lekturę, która ostatecznie nawiąże do tego, że Jezus Chrystus uczy się od Ojców Kościoła, a mimo to tak się dzieje bardzo ostrożnie, próbując uczyć się także na podstawie współczesnej wiedzy biblijnej. Myślę, że tajemnice zawarte w tym tekście dają pewne podstawy do przypuszczenia, że Duch Święty przyćmił tę personifikację mądrości, aby powiedzieć więcej, niż wiedział wówczas ludzki autor. W każdym razie, chociaż to pojawienie się mądrości antycypuje kulminacyjne zaproszenie w rozdziale 9, a następnie mądrość ta zostaje zebrana i ucieleśniona w rozdziałach od 10 do 29 i przybiera inną kulminacyjną formę w kobiecie z rozdziału 31, uporczywej personifikacji mądrości, Myślę, że wskazuje na coś więcej niż tylko boski atrybut lub zbiór zebranych słów.

Rzeczywiście, obecność mądrości w akcie stworzenia w rozdziale 8 sugeruje, że mamy tu na myśli coś więcej niż tylko bezosobowy boski atrybut. Oto mała wskazówka, jak 8 rozdział Przysłów może ożyć w świetle Jezusa Chrystusa. Zwróć uwagę na werset 31.

Werset ten identyfikuje ludzkość jako integralną część radości Boga. A potem warto zauważyć, że Jahwe, imię przymierza Boga, jest pierwszym słowem w rozdziale 8, wersecie 22. A Adam, ludzkość, jest ostatnim słowem w wersecie 31 rozdziału 8. Tak więc na koniec pierwszych jedenastu steków i przed drugimi jedenastoma stekami mądrość, twórca w tej części, wersety od 22 do 31, twórczy pośrednik, mówi: byłem tam w wersecie 27.

Na początku mamy Jahwe, na końcu Adama, a pośrodku mamy mądrość mówiącą: Byłem tam jako pośrednik między Bogiem a ludzkością. Myślę, że ma to sugestywne implikacje. Księga Przysłów 9 następuje po ujmującym zaproszeniu Pani Mądrości z rozdziału Przysłów 8, przedstawiając ostateczne oferty zarówno od niej, jak i Damy Szaleństwa.

Oferty te osiągają punkt kulminacyjny tego, co zostało starannie zaaranżowane w poprzednich rozdziałach. Teraz, w rozdziale 9, wersetach od 1 do 6, mądrość oferuje miejsce przy stole w jej domu, co jest metaforą powiązaną z ciągłym tematem stabilności rodziny. Siedem filarów sugeruje, że dom jest w pełni zbudowany, przyjemny dla oka i bezpieczny.

Liczba siedem wskazuje, że elementy fragmentu funkcjonują w rejestrze symbolicznym. Projektem budowlanym Mądrości jest wspólnota przymierza, która

stanie się mieszkaniem Boga w świecie, tak że nie będzie już ona jedynie wołać z wysokości świątyni, jak ma to miejsce w wersecie 3. Rzeczywiście, jak sugeruje William Brown, Lady Mądrość w Przysłów udaje się wprowadzić świętość do domu, poza świątynię, do miasta, a nawet do domu. Wcielenie Boga w Jezusie Chrystusie jest ostatecznie właściwym ucieleśnieniem zakresu boskiej łaskowości mądrości w naszym codziennym życiu.

Pani Mądrość jest szlachetna, ale osobiście zwraca się do prostych, a wspólnota przy stole świadczy o intymności, do której Bóg w niezwykle sposób zaprasza nas wszystkich. Natomiast szydercy zaabsorbowani wersetami 7-12 po prostu znieważają mądrą osobę, która się do nich zwraca. Oczekiwane rezultaty, długie życie lub cierpienie, podążają tymi dwoma typami ludzi dwiema różnymi ścieżkami.

Szaleństwo składa kontrofertę w wersetach 13-18. Ona także ma dom i sama naśladuje zaproszenie mądrości z wyżyn, które, jak wiemy z reszty Starego Testamentu, często kojarzone jest z bałwochwalczym zwiedzeniem ludu Bożego. Szaleństwo ściga wszystkich, nawet tych, którzy prostują swoje ścieżki, werset 15.

Folly jest zwodnicza, ukrywając swoich zmarłych gości w swoim domu, jednocześnie podkreślając zmysłowe rozkosze życia na krawędzi. Jej odwoływanie się do zakazanego owocu jest, że tak powiem, próbą ukrycia lenistwa, ponieważ nie przygotowała odpowiedniego posiłku, a tak naprawdę po prostu siedzi wokół wersetu 14. Podczas gdy mądrość może sama obiecać nagrodę, w wersecie 11 niszczycielskie działanie Szaleństwa koniec opowiedział jej mędrzec w wersecie 18.

Księga Przysłów 1-9 zaprasza nas do radowania się rozkoszą społeczności z Bogiem i bliźnimi, która tutaj wyraża się w uroczystym posiłku na zakończenie podróży. Bojąc się naszego Stwórcy, możemy naprawdę rozkwiatać, wiedząc, jak żyć w harmonii z kosmosem i społecznością przymierza. Jak zasugerowano w dyskusji na temat Przysłów 1, taki święty strach nie odpycha, ale przyciąga.

Metafora gospodarstwa domowego zawarta w 9 rozdziale Księgi Przysłów jest jak najbardziej trafna. Ostatecznie Bóg zaprasza nas na uroczystość rodzinną. Wielkość gospodarza nie przeraża nas, lecz daje głębokie poczucie przywileju na zaproszenie.

Stół jest nakryty i osiągniemy tę ostateczną ucztę, przyjmując boską mądrość, pozostając na rodzicielskiej ścieżce w pobliżu jej domu.

To jest dr Daniel J. Treier w swoim nauczaniu na temat Przysłów dla chrześcijańskiego życia. To jest sesja numer 1, Przysłów 1-9, Dwie drogi.